

การบริหารจัดการศูนย์บริการสนับสนุนนักเรียนนักศึกษาพิการ วิทยาลัยสารพัดช่างเชียงใหม่

THE MANAGEMENT OF THE DISABILITY SUPPORT SERVICES CENTER IN CHIANGMAI POLYTECHNIC COLLEGE

สมหวัง โชติการ¹, สมเกต อุทธโยธา² และ จักรปรุฬห์ วิชาอัครวิทย์³

Somwang Showtikarn¹, Somkate Uttayotha² and Jakpraloon Vicharaukaravit³

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ 202 ถ.ช้างเผือก ต.ช้างเผือก อ.เมือง จ.เชียงใหม่ 50300^{1,2,3}

Chiang Mai Rajabhat University, 202 Chang Puak Road, Chang Puak Sub-district, Mueang District,

Chiang Mai Province 50300^{1,2,3}

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการบริหารจัดการศูนย์บริการสนับสนุนนักเรียนนักศึกษาพิการ วิทยาลัยสารพัดช่างเชียงใหม่ โดยใช้เทคนิคการประชุมระดมแนวคิดเพื่อสร้างอนาคตร่วมกัน และการประชุมกลุ่ม กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้บริหารและครูผู้สอนวิชาชีพ จำนวน 10 คน เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ การดำเนินการวิจัยแบ่งออกเป็น 4 ขั้นตอน คือ 1) ขั้นสำรวจ 2) ขั้นระดมสมอง 3) ขั้นออกแบบ 4) ขั้นประเมินผล และศึกษาเฉพาะฝ่ายหรืองานที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนนักศึกษาพิการ วิทยาลัยสารพัดช่างเชียงใหม่ 4 ด้าน คือ 1) ด้านวิชาการ 2) ด้านงบประมาณ 3) ด้านบุคลากร และ 4) ด้านบริหารทั่วไป

ผลการวิจัย การบริหารจัดการศูนย์บริการสนับสนุนนักเรียนนักศึกษาพิการ วิทยาลัยสารพัดช่างเชียงใหม่ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเฉพาะ 4 ด้าน คือ 1) ด้านวิชาการ เป็นการจัดการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ร่วมกับโรงเรียนโสตศึกษาอนุสารสุนทร เชียงใหม่ สาขาวิชาดนตรี ให้กับผู้เรียนที่บกพร่องทางการได้ยิน และศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการหายดฝน เชียงใหม่ สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ ให้กับผู้เรียนที่บกพร่องทางร่างกาย 2) ด้านงบประมาณ ได้รับจัดสรรงบประมาณในการจัดการเรียนการสอนผู้เรียนพิการจากหน่วยงานต้นสังกัดเป็นกรณีพิเศษ 3) ด้านบุคลากร ได้รับการอบรม ประชุมเชิงปฏิบัติการ สัมมนา ศึกษาดูงาน อย่างต่อเนื่อง และมีคณะกรรมการศูนย์บริการช่วยเหลือนักเรียนนักศึกษาพิการ วิทยาลัยสารพัดช่างเชียงใหม่ 4) ด้านบริหารทั่วไป ประชาสัมพันธ์ร่วมกับหน่วยงานหรือองค์กรต่าง ๆ งานทะเบียนและคณะกรรมการศูนย์บริการ

¹ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์

² รองศาสตราจารย์ ดร. ภาควิชาการศึกษาพิเศษ คณะครุศาสตร์

³ อาจารย์ ดร. ภาควิชาการศึกษาพิเศษ คณะครุศาสตร์

ช่วยเหลือนักเรียนนักศึกษาพิการ เป็นผู้ให้บริการ รับสมัคร ตรวจสอบความถูกต้องและจัดเก็บ รวบรวมเอกสารให้เป็นไปตามระเบียบของทางราชการ

คำสำคัญ : การบริหารจัดการ, ศูนย์บริการสนับสนุนนักเรียนนักศึกษาพิการ, วิทยาลัยสารพัดช่าง เชียงใหม่

ABSTRACT

This research aimed to study the management of the Disability Support Services Center in Chiang Mai Polytechnic College by using the technique of brainstorming to share the future concept (FSC) and focus group discussion. Sample group was 10 vocational administrator and teachers. It was a qualitative research and there were 4 procedures : 1) survey phase, 2) brainstorming phase, 3) design phase, and 4) evaluation phase. The research was limited to study only 4 aspects that related to disable learners in Chiang Mai Polytechnic College; 1) aspects of academic. 2) aspects of budget. 3) aspects of personnel and 4) aspects of general administration.

The results found as following; 1) aspects of academic. There were two vocational certificate program one with Department of Home Economics, Chiang Mai Anusarn Sunthorn School for deaf students, and another with Yadfon Center for Empowerment and Vocational Development for Persons with Disability, Chiang Mai Province 2) aspects of budget. The special budget was allocated by authorities 3) aspects of personnel. Chiang Mai Polytechnic staffs were encouraged to participate in training program, workshops, seminars and site visit. Board of Disability Support Service Center, Chiang Mai Polytechnic College was set up, in addition : and 4) aspect of general administration. Office of Registration and the board were responsible to serve, recruit and collect disable students data.

KEYWORDS : Management, Support Centers for Disabled Students, Chiang Mai Polytechnic College

บทนำ

การศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นนโยบายและความรับผิดชอบของรัฐบาลที่ต้องดำเนินการบริหารจัดการพลเมืองของประเทศให้มีความรู้และทักษะพื้นฐานในการดำรงชีวิตในฐานะพลเมืองของประเทศ เนื่องจากมนุษย์เป็นกลไกสำคัญของการบริหารจัดการประเทศให้เจริญก้าวหน้าทั้งทางด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคม และวัฒนธรรม โดยอาศัยการศึกษาเป็นเครื่องนำทางไปสู่เป้าหมาย และกระทรวงศึกษาธิการเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบในการบริหารจัดการความรู้ และพัฒนาความสามารถของประชาชนในประเทศโดยตรงในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน การศึกษาระดับอุดมศึกษา การศึกษาระดับอาชีวศึกษาในระดับต่าง ๆ โดยหน้าที่ในการจัดการศึกษาให้กับกรม กอง ในสังกัดรับผิดชอบดำเนินการให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการจัดการศึกษา ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับกรอบนโยบายที่กำหนดตามแผนแม่บทในการบริหารจัดการการศึกษาของรัฐบาล (อนันต์ นามทองตัน, 2557, น. 28) โดยเหตุที่เด็กที่มีความต้องการพิเศษมีความต้องการทางการศึกษา ซึ่งการศึกษา หมายความว่า กระบวนการเรียนรู้ เพื่อความเจริญงอกงาม ของบุคคลและสังคม โดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้ อันเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม สังคม การเรียนรู้และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต และการเรียนรู้ที่หมายถึง การคำนึงถึงความต้องการของเด็กที่มีความต้องการพิเศษที่จะต้องปฏิสัมพันธ์กับสภาพ

แวดล้อมที่ช่วยกระตุ้นให้เด็กได้ใช้ความสามารถมากขึ้นตามศักยภาพของตนเองได้ สูงสุด โดยจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการพิเศษของเด็กแต่ละคนในสภาวะการเรียนการสอนที่เป็นปกติของห้องเรียน (สมเกตุ อุทธโยธา, 2556, น. 2)

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา มีหน้าที่จัดการศึกษาด้านอาชีวศึกษา เพื่อมุ่งพัฒนาบุคคลและเพื่อพัฒนาอาชีพ โดยเร่งรัดพัฒนา การผลิตกำลังคนให้มีความรู้ ทักษะสอดคล้องกับการขยายตัวของเศรษฐกิจ การเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีและการประกอบอาชีพอิสระ รวมทั้งปรับปรุงโครงสร้างและรูปแบบการจัดการอาชีวศึกษา ให้เอื้ออำนวยต่อการผลิตกำลังคนในสาขาที่ขาดแคลน และจำเป็นต่อการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างตลาดแรงงานในภาคอุตสาหกรรม เกษตรกรรม และบริการที่ทันสมัย ตลอดจนการบริหารจัดการผู้เรียนให้มีนิสัยรักการทำงาน มีศรัทธา และจรรยาบรรณวิชาชีพ มีความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ สามารถทำงานร่วมกันเป็นหมู่คณะพร้อมทั้งมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ อีกทั้งยังเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบในการจัดการอาชีวศึกษาระดับต่าง ๆ ให้การศึกษาแก่ประชาชนในด้านอาชีพทั้งในระบบโรงเรียน และนอกระบบโรงเรียน เพื่อสร้างแรงงานระดับช่างกึ่งฝีมือ ช่างฝีมือและระดับช่างเทคนิค ให้กับประเทศเพื่อนำไปเป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการกิจกรรมในด้านต่าง ๆ โดยมีสถานศึกษาในสังกัด จำนวน 421 สถานศึกษาที่กระจายอยู่โดยทั่วไป มีหน้าที่ในการจัดการศึกษาอาชีวที่แตกต่างกันตามวิสัยทัศน์ที่กำหนดขึ้น ในส่วน

ของนักเรียนนักศึกษาพิการนั้นทางสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ได้มอบหมายให้ศูนย์พัฒนา ส่งเสริม ประสานงานกิจการนักศึกษาและกิจการพิเศษ โดยมีการส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาและฝึกอบรมอาชีพ สำหรับผู้พิการและผู้ด้อยโอกาสทางการศึกษา โดยใช้รูปแบบการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม สำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ซึ่งการเรียนรวม หมายถึง การจัดให้เด็กทุกคน ทั้งเด็กปกติ และเด็กที่มีความต้องการพิเศษเข้าเรียนร่วมชั้นเดียวกัน โดยวิธีการเข้าเรียนร่วมชั้นเดียวกัน ตั้งแต่เริ่มเข้ารับการศึกษา โดยมีพื้นฐานของความเชื่อที่ว่าเด็กทุกคนเมื่อถึงอายุเข้าเรียน ก็ควรได้เรียนในโรงเรียนที่อยู่ในท้องถิ่นเดียวกัน ให้เด็กได้อาศัยอยู่กับครอบครัวและเป็นสมาชิกของชุมชนที่อาศัยอยู่ การเรียนรวม คือการศึกษาสำหรับทุกคนโดยรับเข้ามาเรียนรวมกัน ตั้งแต่เริ่มเข้ารับการศึกษาและจัดให้มีบริการพิเศษตามความต้องการของแต่ละบุคคล นั้นย่อมาความหมายว่า เด็กที่มีความต้องการพิเศษมีสิทธิและโอกาสได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานตามความต้องการพิเศษและตามศักยภาพของเด็กแต่ละคน โดยรัฐต้องจัดการศึกษาให้ตั้งแต่แรกเกิดหรือแรกที่พบความพิการ โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย รวมทั้งจัดสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่น ๆ ทางการศึกษาให้แก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษตามสิทธิ (สมเกตุ อุทธโยธา, 2556, น. 7)

ในขณะเดียวกันการจัดการศึกษาต้องเป็นไปตาม พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ในหมวด

ที่ 2 สิทธิ และหน้าที่ทางการศึกษาการจัดการศึกษา มาตราที่ 10 ได้กำหนดไว้ว่าการจัดการศึกษา ต้องจัดให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย การจัดการศึกษาสำหรับบุคคลซึ่งมีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม การสื่อสารและการเรียนรู้ หรือมีร่างกายพิการ หรือทุพพลภาพ หรือบุคคลซึ่งไม่สามารถพึ่งตนเองได้ หรือไม่มีผู้ดูแลหรือด้อยโอกาส ต้องจัดให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิและโอกาสได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นพิเศษ การศึกษาสำหรับคนพิการในวรรคสองให้จัดตั้งแต่แรกเกิดหรือพบความพิการ โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย และให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง การจัดการศึกษาสำหรับบุคคลซึ่งมีความสามารถพิเศษ ต้องจัดด้วยรูปแบบที่เหมาะสม โดยคำนึงถึงความสามารถของบุคคลนั้นโดยมีแนวทางในการจัดการศึกษา คือ จะต้องยึดว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาจะต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพในการศึกษาทุกระดับและทุกระบบ การศึกษาได้มีการยอมรับและนำเอาเทคโนโลยีการศึกษามาบูรณาการเพื่อแก้ปัญหาและเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนการสอน ในหมวด 4 ว่าด้วยแนวทางการจัดการศึกษา ระบุว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนมีความ

สามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ ซึ่งในหมวด 4 เป็นหัวใจของการปฏิรูปการเรียนรู้โดยมีสาระสำคัญ 3 ประการ คือ 1) ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ 2) ถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด และ 3) กระบวนการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ ทั้งนี้กระทรวงศึกษาธิการได้ออกกฎกระทรวงว่าด้วยการกำหนดเกณฑ์และวิธีการให้คนพิการมีสิทธิรับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา พ.ศ. 2550 (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2553)

นอกจากนี้ยังมีพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550 และพระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2551 ได้มุ่งเน้นความสำคัญในเรื่องสิทธิ เสรีภาพของประชาชน โดยเฉพาะนักเรียนนักศึกษาพิการ โดยกำหนดให้รัฐต้องจัดการการศึกษาให้กับผู้พิการเป็นพิเศษโดยคำนึงถึงสิทธิและโอกาสเสมอกันในการได้รับการศึกษาและมีสิทธิที่จะได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา ให้เข้าถึงระบบการเรียนการสอนของสถานศึกษาได้อย่างเท่าเทียมกับนักเรียนนักศึกษาปกติ ตลอดจนลดข้อจำกัดต่าง ๆ ของความพิการ ทรัพยากรมนุษย์เป็นปัจจัยที่สำคัญปัจจัยหนึ่งในการบริหารจัดการประเทศให้เจริญรุ่งเรืองทัดเทียม

กับประเทศอื่น ๆ เพราะกิจกรรมที่เกิดจากการกระทำของมนุษย์เป็นการกระทำที่เกิดความเปลี่ยนแปลงในรูปแบบที่แตกต่างกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความรู้ ความสามารถ ความคิดสร้างสรรค์ที่มนุษย์คิดขึ้น การคิดและการสร้างสรรค์ผลงานที่จะเกิดประโยชน์ต่อการบริหารจัดการประเทศจะเกิดขึ้นมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับระดับการศึกษาที่มนุษย์ได้รับการเรียนรู้ในรูปแบบต่าง ๆ ตามความสามารถของผู้เรียนในส่วนของการบริหารจัดการประเทศของประเทศไทยที่ผ่านมา ได้จัดทำแผนการบริหารจัดการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเป็นแผนแม่บทในการบริหารจัดการเป็นระยะ ๆ ครั้งละ 5 ปี ได้กำหนดแนวทางในการบริหารจัดการประเทศไว้เป็นด้าน ๆ และในแต่ละฉบับของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมเน้นการบริหารจัดการที่แตกต่างกัน ในบางฉบับเน้นการบริหารจัดการด้านเศรษฐกิจ บางฉบับเน้นการบริหารจัดการด้านสังคม การเมือง การศึกษา

การบริหารจัดการที่แท้จริงจึงต้องเน้นในเรื่องของการบริหารจัดการให้คนมีการศึกษาที่สามารถนำไปใช้ในการบริหารจัดการตนเอง ครอบครัว รวมไปถึงเป็นส่วนหนึ่งในการบริหารจัดการประเทศอีกด้วย การศึกษาที่มีส่วนในการบริหารจัดการคุณภาพชีวิตของชนสามารถให้การศึกษาทั้งในระบบโรงเรียนและนอกระบบโรงเรียนซึ่งรัฐบาลควรส่งเสริมให้ทั่วถึงและเป็นธรรม นอกจากนั้นทุก ๆ คนในประเทศควรได้รับโอกาสในการศึกษาพัฒนาตนเองตามความถนัด ความสนใจ ตามความสามารถ และสติปัญญาของแต่ละบุคคล ผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ

ที่ประกอบด้วยยุทธศาสตร์ 5 ข้อ ด้วยความร่วมมือของทุกหน่วยงานที่จะทำให้เกิดความสำเร็จตามวิสัยทัศน์ของแผนพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ คือ “คนพิการดำรงชีวิตอิสระร่วมกับทุกคนในสังคมอย่างมีความสุข สามารถเข้าถึงสิทธิอย่างเสมอภาคและเท่าเทียมกัน” โดยเฉพาะอย่างยิ่งกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งมีหน้าที่โดยตรงต่อการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนนักศึกษาพิการ ได้แก่ การบริหารจัดการหลักสูตร การเรียนการสอน และการฝึกอบรม ทั้งนี้ การจัดหลักสูตรการศึกษาทุกระดับ ตั้งแต่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษามัธยม (สพม.) สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร สำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษา (สอศ.) สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) และศูนย์การศึกษาพิเศษ จะมีรูปแบบพิเศษในการจัดการเรียนการสอนเพื่อตอบสนองความสามารถในการเรียนรู้ให้แก่ผู้พิการได้ ประกอบด้วยการให้ความสำคัญต่อการจัดทำหลักสูตร กิจกรรมและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการศึกษาของผู้พิการอย่างเหมาะสม ทั้งที่เป็นหลักสูตรการเรียนร่วมและการศึกษาพิเศษ ในส่วนของการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพของสถาบันอาชีวศึกษา 421 แห่ง พบว่า ในปี พ.ศ. 2555 มีนักศึกษาพิการเข้าเรียนในสถานศึกษา 260 แห่ง รวมจำนวน 1,323 คน แบ่งเป็น ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) 905 คน และประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) 418 คน และเรียนในหลักสูตรระยะสั้น 1,747 คน สาขาที่นักศึกษาพิการสนใจเรียนมากที่สุด คือ คอมพิวเตอร์

ธุรกิจ รองลงมา สาขาวิชาอิเล็กทรอนิกส์ ตามลำดับ (นภา เศรษฐกร, 2556)

คณะกรรมการการอาชีวศึกษา กล่าวถึงการเตรียมพร้อมในการรองรับนักศึกษาอาชีวศึกษาที่บกพร่องทางการได้ยิน โดยมีวิทยาลัยการอาชีพพุทธมณฑล ร่วมกับวิทยาลัยราชสุดา มหาวิทยาลัยมหิดล และกองทุนส่งเสริมและพัฒนาศึกษาสำหรับคนพิการ รวมถึงโรงเรียนโสตศึกษา ที่จะได้ร่วมกันพัฒนาภาษามือไทยพื้นฐานไปสู่ภาษามือที่เกี่ยวกับวิชาชีพ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เปิดโอกาสให้ผู้บกพร่องทางการได้ยิน และผู้พิการประเภทต่าง ๆ ได้เข้าถึงสิทธิและโอกาสทางการศึกษา ด้วยกระบวนการจัดการศึกษาที่หลากหลาย ยืดหยุ่น ซึ่งเป็นการจัดการศึกษาของยุคปัจจุบันที่มีจุดมุ่งหมาย เมื่อเรียนจบแล้วต้องมีการทำงาน รวมถึงการจัดการศึกษาที่เหมาะสมกับผู้พิการประเภทต่าง ๆ ให้มีโอกาสเข้าถึงอาชีพ มีงานทำ มีรายได้เลี้ยงชีพ อยู่ในสังคมอย่างภาคภูมิใจ และยังได้กล่าวต่อไปว่า เพื่อให้เกิดความยั่งยืนในการเตรียมรองรับนักศึกษา ผู้บกพร่องทางการได้ยิน หรือผู้พิการในประเภทต่าง ๆ การประชุมปฏิบัติการจำเป็นต้องมีการต่อยอดและพัฒนาเป็นงานวิจัย เพื่อเชื่อมโยงสู่แผนการเตรียมกำลังคนให้สอดคล้องในการจัดเรียนการสอนอาชีวศึกษา สำหรับผู้ที่มีความต้องการพิเศษทางการเรียนรู้ และนักศึกษาอาชีวศึกษาพิการประเภทต่าง ๆ โดยผ่านเจ้าหน้าที่ของศูนย์บริการสนับสนุนนักศึกษาพิการ ซึ่งศูนย์บริการสนับสนุนนักเรียนนักศึกษาพิการ ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาเริ่ม

จัดตั้งขึ้นเมื่อปีการศึกษา 2550 มีทั้งหมด 421 ศูนย์ จำแนกตามประเภทของสถานศึกษาดังนี้ วิทยาลัยเทคนิค จำนวน 120 ศูนย์ วิทยาลัยอาชีวศึกษา จำนวน 37 ศูนย์ วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี จำนวน 43 ศูนย์ วิทยาลัยการอาชีพ จำนวน 137 ศูนย์ วิทยาลัยพณิชยการ จำนวน 5 ศูนย์ วิทยาลัยเทคโนโลยีอุตสาหกรรม การต่อเรือ จำนวน 3 ศูนย์ วิทยาลัยศิลปหัตถกรรม จำนวน 2 ศูนย์ วิทยาลัยบริหารธุรกิจและการท่องเที่ยว จำนวน 3 ศูนย์ วิทยาลัยประมง จำนวน 4 ศูนย์ กาญจนภิเษกวิทยาลัยช่างทอง หลวง จำนวน 1 ศูนย์ วิทยาลัยเทคโนโลยีและการจัดการจำนวน 12 ศูนย์ วิทยาลัยอาชีวศึกษา เทคโนโลยีฐานวิทยาศาสตร์ จำนวน 1 ศูนย์ วิทยาลัยการอาชีวศึกษา จำนวน 1 ศูนย์ และ วิทยาลัยสารพัดช่าง จำนวน 52 ศูนย์ ทั้งนี้ศูนย์บริการสนับสนุนนักเรียนนักศึกษาพิการของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ยังได้รับการส่งเสริมสนับสนุนจากสำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ (พก.) ได้ดำเนินโครงการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิคนพิการ โดยมีกิจกรรมการผลักดันการจัดทำสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการเป็นกิจกรรมหนึ่ง ที่ดำเนินการเพื่อส่งเสริมสนับสนุนและกระตุ้นให้หน่วยงาน/องค์การทั้งภาครัฐและเอกชนสถานประกอบการ จัดทำสิ่งอำนวยความสะดวกให้คนพิการเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้ตามสิทธิที่กฎหมายกำหนดตามมาตรา 20 แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550 (กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. สำนักงาน

ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ. สำนักงานส่งเสริมศักยภาพและสิทธิ, 2550)

ปีการศึกษา 2549 วิทยาลัยสารพัดช่าง เชียงใหม่เปิดสอนวิชาคอมพิวเตอร์แก่ผู้เรียนพิการ ผู้วิจัยในฐานะหัวหน้าแผนกและทำหน้าที่สอนแผนกคอมพิวเตอร์ธุรกิจ ได้ประสบกับปัญหาที่ต้องได้รับการแก้ไข ช่วยเหลือผู้เรียนพิการอย่างเร่งด่วน เนื่องจากยังไม่มีแนวทางการบริหารจัดการตลอดถึงการดำเนินงานในการช่วยเหลือผู้เรียนพิการอย่างชัดเจน “การบริหารจัดการศูนย์บริการสนับสนุนนักเรียนนักศึกษาพิการ วิทยาลัยสารพัดช่างเชียงใหม่” เป็นวิธีการหนึ่งที่ช่วยแก้ปัญหาโดยนำการบริหารจัดการที่เกิดประโยชน์สูงสุด กับศูนย์บริการสนับสนุนนักเรียนนักศึกษาพิการ ให้มีประสิทธิภาพตลอดถึงการนำการบริหารจัดการไปเผยแพร่ให้กับสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาอื่น ๆ และยังได้เผยแพร่ให้แก่คนพิการทุกคนได้รับทราบสิทธิประโยชน์ของตนเองในการศึกษาต่อการทำงาน การดำรงชีพอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข และเป็นจุดเริ่มต้นในการสร้างเครือข่ายให้กับผู้เรียนพิการในการติดต่อสื่อสารซึ่งกันและกันในด้านต่าง ๆ ซึ่งจะช่วยให้ สามารถบรรลุเป้าหมายทางการศึกษาและการประกอบอาชีพได้มากยิ่งขึ้น

จากสภาพปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาการบริหารจัดการศูนย์บริการสนับสนุนนักเรียนนักศึกษาพิการ โดยใช้เทคนิคการประชุมระดมแนวคิดเพื่อสร้างอนาคตร่วมกัน (Future Search

Conference-FSC) ที่นำเอาผู้ที่เกี่ยวข้องได้แก่ ผู้บริหาร ครูผู้สอนและบุคลากรผู้ปฏิบัติงานจริง ในการให้ความช่วยเหลือศูนย์บริการสนับสนุน นักเรียนนักศึกษาฝึกการ วิทยาลัยสารพัดช่าง เชียงใหม่ เข้ามามีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ สภาพปัญหาในอดีตที่ผ่านมา ตรวจสอบสภาพ ความเป็นจริงที่เกี่ยวข้องกับปัญหานั้นในปัจจุบัน และคิดค้นหาแนวทางในการแก้ปัญหาหรือ พัฒนาให้เกิดขึ้น ในอนาคตโดยร่วมกันหาข้อสรุป และนำไปปฏิบัติจริง เพื่อได้แนวทางการ การบริหารจัดการและเพื่อเป็นต้นแบบในการ ให้บริการในศูนย์บริการสนับสนุนนักเรียน นักศึกษาฝึกการทั่วไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาการบริหารจัดการศูนย์ บริการสนับสนุนนักเรียนนักศึกษาฝึกการ ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านบุคคลและ ด้านบริหารทั่วไป วิทยาลัยสารพัดช่างเชียงใหม่

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาการบริหาร จัดการศูนย์บริการสนับสนุนนักเรียนนักศึกษา ฝึกการ วิทยาลัยสารพัดช่างเชียงใหม่ โดยมีวิธี การดำเนินการวิจัยตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวม ข้อมูล
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ขอบเขตด้านเนื้อหา

ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้าน บุคคลและด้านบริหารทั่วไป

ประชากร

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย ผู้บริหาร ครู-อาจารย์ และบุคลากรที่ เกี่ยวข้องจำนวน 120 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ผู้บริหาร และครูผู้สอนวิชาชีพสำหรับนักเรียน นักศึกษาฝึกการ จำนวน 10 คน โดยการเลือก แบบเจาะจง (Purposive Sampling) ที่มีส่วน เกี่ยวข้องกับการสอนวิชาชีพให้กับนักเรียน นักศึกษาฝึกการ

เครื่องมือการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ใช้เครื่องมือเก็บ รวบรวมข้อมูล 2 ชุด ดังนี้

ชุดที่ 1 แบบบันทึกการประชุมระดม แนวคิดเพื่อสร้างอนาคตร่วมกัน (FSC)

ชุดที่ 2 แบบบันทึกประชุมกลุ่ม (Focus Group)

วิธีสร้างและหาประสิทธิภาพเครื่องมือ

1. แบบบันทึกการประชุมระดมแนวคิด เพื่อสร้างอนาคตร่วมกัน (FSC) และแบบบันทึก ประชุมกลุ่ม (Focus Group) ผู้วิจัยได้ดำเนินการ โดยนำแบบบันทึกการประชุมระดมแนวคิดเพื่อ สร้างอนาคตร่วมกัน (FSC) และแบบบันทึก ประชุมกลุ่ม (Focus Group) ที่สร้างไปปรึกษา อาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความสอดคล้อง ของเนื้อหาและวัตถุประสงค์ แล้วนำมาปรับปรุง แก้ไขนำแบบบันทึกการประชุมระดมแนวคิด เพื่อสร้างอนาคตร่วมกัน (FSC) และแบบบันทึก

ประชุมกลุ่ม (Focus Group) ที่ปรับปรุงแก้ไข ซึ่งได้รับข้อเสนอแนะและความเห็นชอบจาก อาจารย์ที่ปรึกษา

2. นำแบบบันทึกการประชุมระดม แนวคิดเพื่อสร้างอนาคตร่วมกัน (FSC) และแบบ บันทึกประชุมกลุ่ม (Focus Group) มาปรับปรุง และจัดพิมพ์ ฉบับสมบูรณ์

3. ผู้วิจัยส่งเครื่องมือในการเก็บ รวบรวมข้อมูล ให้ผู้บริหาร 5 ท่าน ตรวจสอบ เครื่องมือ ประกอบด้วย

1) นางธิติมา โรจนวัชราริบาล
ผู้อำนวยการวิทยาลัยสารพัดช่างเชียงใหม่

2) นางกาญจนาทิมา บุตรโบล
รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ

3) นายวิศิษฐ์ วัชรินทร์
รองผู้อำนวยการฝ่ายบริหารทรัพยากร

4) นายณัติชัย วรธนโกฏ
รองผู้อำนวยการฝ่ายกิจการนักศึกษา

5) นายนิพนธ์ หะยังกิจ
รองผู้อำนวยการฝ่ายวางแผนและพัฒนา

4. การนำเครื่องมือไปใช้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วย ตนเองโดยได้ดำเนินการในปีการศึกษา 2559 ดังนี้

1) ผู้วิจัยทำบันทึกข้อความขออนุญาต จากบัณฑิตวิทยาลัย คณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัย ราชภัฏเชียงใหม่ เพื่อออกหนังสือเชิญผู้ที่เกี่ยวข้องกับนักศึกษาฝึกการประชุมกลุ่ม

2) ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบ บันทึกการประชุมกลุ่ม (Focus Group) ผู้ที่เกี่ยวข้องกับนักศึกษาฝึกการ ได้แก่ ผู้บริหาร ครู-อาจารย์และผู้ดูแลนักเรียนนักศึกษาผู้ฝึกการ

3) ผู้วิจัยนำข้อมูลจากแบบบันทึก การประชุมระดมแนวคิดเพื่อสร้างอนาคต ร่วมกัน (FSC) และแบบบันทึกการประชุม กลุ่มย่อย (Focus Group) มาสรุปผล วิเคราะห์ ข้อมูลและจัดทำรายงานวิจัยเชิงคุณภาพฉบับ สมบูรณ์

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการตรวจสอบความ ถูกต้องของเนื้อหาและเขียนบรรยายเชิงพรรณนา

สรุปผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัยตั้งแต่ ขั้นตอน ที่ 1 ถึง ขั้นตอนที่ 4 คือ 1) ขั้นสำรวจ (Survey Phase) 2) ขั้นระดมสมอง (Brain Storming Phase) 3) ขั้นออกแบบ (Design Phase) 4) ขั้นประเมินผล (Evaluation Phase) และการ บริหารจัดการศูนย์บริการสนับสนุนนักเรียน นักศึกษาฝึกการ วิทยาลัยสารพัดช่างเชียงใหม่ เฉพาะ 4 ด้าน คือ 1) ด้านวิชาการ 2) ด้าน งบประมาณ 3) ด้านบุคคล และ 4) ด้านบริหาร ทั่วไป ซึ่งมีผลสรุปการวิจัย ดังนี้

1. ด้านวิชาการ

การดำเนินการเกี่ยวกับการจัดการ เรียนการสอนที่เน้นการฝึกทักษะด้านวิชาชีพ มีจุดเด่นคือนักเรียนนักศึกษาฝึกการได้เรียนรู้ วิชาชีพและวิชาสามัญตามแผนการจัดการ

เรียนรู้และโครงสร้างของแผนวิชานั้น ๆ แต่ยังมีจุดด้อยคือ นักเรียนนักศึกษาพิการมีความสามารถในการเรียนรู้แตกต่างกันมาก

2. ด้านงบประมาณ

การจัดสรรงบประมาณในการจัดการเรียนการสอนผู้เรียนพิการมีจุดเด่นในด้านนี้เป็นพิเศษคือจากหน่วยงานต้นสังกัดได้กำหนดงบประมาณรายหัวเป็น 2 เท่าของนักศึกษาปกติ และยังมียอดคงเหลือที่เกี่ยวข้องให้งบประมาณเพิ่มเติมอีกโดยใช้ตามระเบียบของการใช้งบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพ แต่ปัญหาที่ต้องแก้ไขคือยังไม่ชัดเจนด้านรายการการใช้จ่ายงบประมาณดังกล่าว

3. ด้านบุคคล

การพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษาในด้านการความรู้เกี่ยวกับนักเรียนนักศึกษาพิการ มีจุดเด่นคือ บุคลากรที่มีหน้าที่ดูแลนักเรียนนักศึกษาพิการ มีโอกาสได้เข้ารับการอบรม ประชุมเชิงปฏิบัติการ สัมมนา ศึกษาดูงาน เพื่อนำมาพัฒนานักเรียนนักศึกษาพิการ จุดด้อยคือบุคลากรมีการโยกย้ายหน้าที่บ่อย ทำให้ผู้ที่รับผิดชอบนักเรียนนักศึกษาพิการทำงานไม่ต่อเนื่อง

4. ด้านบริหารทั่วไป

ด้านนี้จะมีจุดเด่นคือทางรัฐบาลได้เล็งเห็นความสำคัญของนักเรียนนักศึกษาพิการ โดยเน้นด้านประชาสัมพันธ์ทุกรูปแบบเพื่อเข้าถึงประชาชนทุกภาคส่วน ในการประชาสัมพันธ์การจัดการเรียนการสอนด้านวิชาชีพสำหรับผู้พิการทุกประเภทโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายในการเรียนวิชาชีพ แต่ปัญหาที่พบคือผู้ปกครองไม่ยอมรับในความสามารถของนักเรียน

นักศึกษาพิการ ไม่ยอมขึ้นทะเบียนเป็นผู้พิการ จึงไม่สามารถรับความช่วยเหลือจากภาครัฐได้

การบริหารจัดการศูนย์บริการสนับสนุนนักเรียนนักศึกษาพิการ วิทยาลัยสารพัดช่างเชียงใหม่ โดยใช้เทคนิคการประชุมระดมแนวคิดเพื่อสร้างอนาคตร่วมกัน (FSC) และการประชุมกลุ่ม (Focus Group) และได้คู่มือการบริหารจัดการศูนย์บริการสนับสนุนนักเรียนนักศึกษาพิการ สำหรับผู้บริหาร ครูผู้สอนวิชาชีพ และนักเรียนนักศึกษาพิการ

อภิปรายผลการวิจัย

การศึกษาการบริหารจัดการศูนย์บริการสนับสนุนนักเรียนนักศึกษาพิการ วิทยาลัยสารพัดช่างเชียงใหม่ ตามขั้นตอนของการวิจัย 4 ขั้นตอน คือ 1) ขั้นสำรวจ (Survey Phase) 2) ขั้นระดมสมอง (Brain Storming Phase) 3) ขั้นออกแบบ (Design Phase) และ 4) ขั้นประเมินผล (Evaluation Phase) และศึกษาการบริหารจัดการเฉพาะ 4 ด้าน คือ 1) ด้านวิชาการ 2) ด้านงบประมาณ 3) ด้านบุคคล และ 4) ด้านบริหารทั่วไป โดยใช้เทคนิคการประชุมระดมแนวคิดเพื่อสร้างอนาคตร่วมกัน (FSC) และการประชุมกลุ่ม (Focus Group) และได้คู่มือสำหรับผู้บริหาร ครูผู้สอนวิชาชีพ และนักเรียนนักศึกษาพิการ ศูนย์บริการสนับสนุนนักเรียนนักศึกษาพิการ วิทยาลัยสารพัดช่างเชียงใหม่ที่นำไปใช้ในการบริหารจัดการต่อไป ดังนี้

1. ด้านวิชาการ การดำเนินการเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นการฝึกทักษะด้านวิชาชีพ ซึ่งมีจุดเด่นคือ

นักเรียนนักศึกษาพิการได้เรียนรู้วิชาชีพและวิชาสามัญตามแผนการจัดการเรียนรู้และโครงสร้างของแผนวิชานั้น ๆ ส่วนจุดด้อยคือนักเรียนนักศึกษาพิการมีความสามารถในการเรียนรู้แตกต่างกันมาก ทำให้ผู้ที่มีหน้าที่ดูแลรับภาระหนักขึ้น

2. ด้านงบประมาณ การจัดสรรงบประมาณในการจัดการเรียนการสอนผู้เรียนพิการ ในด้านนี้มีจุดเด่นเป็นพิเศษคือได้จัดสรรงบประมาณในการจัดการเรียนการสอนมากกว่านักศึกษาปกติจากหน่วยงานต้นสังกัด และยังมียอดครุภัณฑ์ที่เกี่ยวข้องได้จัดสรรงบประมาณเพิ่มเติมอีกหลายองค์การ

3. ด้านบุคคล การพัฒนาบุคลากรที่มีหน้าที่ฝึกอาชีพและดูแลนักเรียนนักศึกษาพิการ ได้รับการอบรม ประชุมเชิงปฏิบัติการ สัมมนา ศึกษาดูงาน เพื่อนำมาพัฒนานักเรียนนักศึกษาพิการอย่างจริงจังโดยมีเป้าหมายคือนักเรียนนักศึกษาพิการมีอาชีพที่เหมาะสมกับความพิการแต่ละประเภททำให้อยู่ในสังคมได้ด้วยตัวเองไม่เป็นภาระต่อสังคม

4. ด้านบริหารทั่วไป รัฐบาลได้เล็งเห็นความสำคัญในการมีอาชีพและอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขเหมือนคนปกติของของนักเรียนนักศึกษาพิการ โดยเน้นด้านประชาสัมพันธ์ทุกรูปแบบ ในการจัดการเรียนการสอนด้านวิชาชีพ ไม่เสียค่าใช้จ่ายในการเรียนวิชาชีพ สามารถรับความช่วยเหลือจากภาครัฐได้ตลอดชีวิต

ข้อเสนอแนะ

จากข้อค้นพบในงานวิจัยเรื่อง การบริหารจัดการศูนย์บริการสนับสนุนนักเรียนนักศึกษาพิการ วิทยาลัยสารพัดช่างเชียงใหม่ ผู้วิจัยขอเสนอแนะแนวทางในการบริหารจัดการศูนย์บริการสนับสนุนนักเรียนนักศึกษาพิการ วิทยาลัยสารพัดช่างเชียงใหม่ ให้ก้าวหน้าและเกิดความยั่งยืน โดยให้ผู้บริหาร และครูผู้สอนทำความเข้าใจกับนักเรียนนักศึกษาพิการ ปฏิบัติตามหน้าที่ในคู่มือการบริหารจัดการศูนย์บริการสนับสนุนนักเรียนนักศึกษาพิการ วิทยาลัยสารพัดช่างเชียงใหม่ เพื่อชี้แนะแนวทางในการศึกษา เปิดโอกาสให้นักเรียนนักศึกษาพิการมีอิสระในการเรียน ไม่ควรจำกัดเวลาเรียนและขอบเขตความรู้ ซึ่งเป็นการส่งเสริมการเรียนรู้แบบบูรณาการและตรงตามความสามารถของแต่ละบุคคล

ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

การวิจัยเป็นการศึกษาในบริบทของจังหวัดเชียงใหม่และวิทยาลัยสารพัดช่างเชียงใหม่ ที่เน้นการจัดการเรียนการสอนด้านการฝึกทักษะวิชาชีพ เพื่อนำไปประกอบอาชีพ ในการนำผลการวิจัยไปใช้ควรคำนึงถึงความแตกต่างด้านค่านิยม ความเชื่อ ประเพณี วัฒนธรรม และบริบทของพื้นที่ องค์การที่รับผิดชอบควรประสานความร่วมมือกันเป็นเครือข่าย มีระบบรองรับเพื่อป้องกันปัญหาด้านบุคคลที่เข้ามาประสานงานต่อ การนำผลงานวิจัยไปใช้ควรเตรียมความพร้อมและปรับให้เข้ากับบริบทขององค์กรกำหนดบทบาทให้ชัดเจน ประสานความร่วมมือกันระหว่างองค์กรที่ให้การสนับสนุนอย่างใกล้ชิดและสม่ำเสมอ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรศึกษาการพัฒนาารูปแบบศูนย์บริการสนับสนุนนักเรียนนักศึกษาพิการ วิทยาลัยสารพัดช่าง ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา โดยประสาน

ความร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรด้านการศึกษา องค์กรด้านสาธารณสุข และองค์กรด้านสวัสดิภาพของผู้พิการ เพื่อเข้าถึงนักเรียนนักศึกษาพิการ ที่ขาดโอกาสทางการศึกษาอีกเป็นจำนวนมาก

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ. สำนักงานส่งเสริมศักยภาพและสิทธิ. (2550). *ตัวอย่างที่ดีในการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการ และคนทุกวัย*. (ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 2). (ม.ป.ท.: ม.ป.พ).
- นภา เศรษฐกร. (2556). *การส่งเสริมสิทธิ สวัสดิการของคนพิการ*. สืบค้นจาก http://www.dla.go.th/upload/ebook/column/2014/2/2092_5410.ppt
- พระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2551. (2551). *ราชกิจจานุเบกษา*, เล่ม 125 ตอนที่ 28 ก (5 กุมภาพันธ์ 2551). สืบค้นจาก http://www.moe.go.th/moe/nipa/ed_law/p.r.g.edu35.pdf
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. (2542). *ราชกิจจานุเบกษา*, เล่ม 116 ตอนที่ 74 ก (19 สิงหาคม 2542). สืบค้นจาก http://www.moe.go.th/moe/nipa/ed_law/p.r.g.edu1.pdf
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553. (2553). *ราชกิจจานุเบกษา*, เล่ม 127 ตอนที่ 45 ก (22 กรกฎาคม 2553). สืบค้นจาก http://www.moe.go.th/moe/nipa/ed_law/p.r.g.edu38.pdf
- พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550. (2550). *ราชกิจจานุเบกษา*, เล่ม 124 ตอนที่ 61 ก (27 กันยายน 2550). สืบค้นจาก <http://dep.go.th/sites/default/files/files/law/178.pdf>
- สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. ศูนย์พัฒนา ส่งเสริม ประสานงาน กิจกรรมนักศึกษาและกิจการพิเศษ. (2554). *การจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ*. (ม.ป.ท): สำนักงานฯ.
- สมเถตุ อุทธโยธา. (2556). *การเรียนรู้รวมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนปกติ*. เชียงใหม่: หจก.ดรรารวรรณการพิมพ์.
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2553). *การช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกอย่างเหมาะสมผลและเทคโนโลยีอำนวยความสะดวกสำหรับนักศึกษาพิการ*. (ม.ป.ท): สำนักงานฯ.
- อนันต์ นามทองตัน. (2557). *เทคนิคการทำ R&D ทางการศึกษาและการเขียนรายงานการวิจัยสู่ผลงานทางวิชาการของข้าราชการครู*. นนทบุรี: สหมิตรปริ้นต์ติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.